

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Nagovor
predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na dogodku »Dokler naju smrt ne loči«**

Ljubljana, 19. november 2025

Velja govorjena beseda

*Cenjeni visoki gostje,
spoštovane gospe in gospodje,*

Dejstvo, da smo zbrani v prostoru, ki spominja na dnevno sobo, ob simbolu črne poročne obleke nosi boleče sporočilo, žalostno resnico, da kraj, ki bi moral biti kraj ljubezni, pogosto postane prizorišče nasilja. Opozarja, da tisti, ki bi morali varovati, pogosto ranijo, da nasilje nima nobene zveze z ljubeznijo ter da stavek "dokler naju smrt ne loči" v življenjih številnih žensk ni obljuba zvestobe, temveč grozljiva napoved konca.

To je razlog, da smo se zbrali s skupnim, iskrenim namenom – da naredimo še en pomemben korak po poti, ki vodi k družbi, kjer vsakdo živi varno, kjer so odnosi zgrajeni na sprejemanju, strpnosti in dejanski enakopravnosti in kjer nasilje nima več prostora.

Čutim odgovornost, da čim več prispevam k taki družbi, zato temu področju namenjam posebno pozornost. V zadnjih dveh letih sem se udeležila dveh nacionalnih konferenc o preprečevanju nasilja nad ženskami, temo pogosto vključujem v svoje govore, nasilju in krepitvi družbe nenasilja sem posvetila tudi svoj tretji Predsedničin forum s številnimi priporočili pristojnim ministrstvom.

Pravica do osebnega dostojanstva in varnosti je, poleg ostalih ena temeljnih človekovih pravic in kot taka bistvena za razvoj naših medsebojnih odnosov in družbe kot celote. Nasilje nad drugim je kršitev in poseg v osebno integriteto drugega in je vedno zloraba moči, ki žrtev oropa dostojanstva. Vsak dan partnerji ali drugi bližnji sorodniki povzročijo smrt 140 žensk in deklet, kar pomeni, da ena ženska ali deklica vsakih deset minut umre zaradi nasilja v družinskem ali intimnem okolju (UNODC & UN Women, 2024). Vsakih deset minut. Nasilje nad ženskami in deklicami predstavlja, po navedbah Organizacije združenih narodov, najpogostejšo kršitev človekovih pravic

in ostaja ena večjih ovir za načelo enakosti tudi v Sloveniji. Nasilje nad ženskami ni le rana, ki jo nosi posameznica, temveč globoka brazgotina naše družbe in velik družbeni problem. Njegov izvor, kot opozarja stroka, leži v trdovratnih družbenih neenakostih med spoloma in pričakovanjih, da ženske ostajajo tihe, potrpežljive, skrbne in podrejene – doma in v svetu, ki jih pogosto jemlje za samoumevne. Kot ugotavlja tudi Svet Evrope, nasilje nad ženskami škoduje miru, varnosti in demokraciji.

Ko govorimo o nasilju, ne govorimo o anonimnih “njih” – govorimo o nas. O naših materah, sestrah, hčerkah, prijateljicah, sosedah. O ženskah, ki bi morale biti varne v objemu doma, pa so tam najbolj ogrožene z vsemi mogočimi oblikami nasilja. Zato menim, da je nasilje nad ženskami temna senca nad našo skupno vestjo.

Ena temeljnih nalog države in družbe je, in to sem poudarila tudi v svojem govoru v Državnem zboru pred 14 dnevi, da nasilje v največji možni meri prepreči, če do njega pride, pa ukrepa strokovno, tako da brez sekundarne viktimizacije zaščiti žrtev in ob tem z ustreznimi programi obravnava tudi povzročitelja nasilja.

Vedno znova si rečemo: nobena več. Pa vendar se zgodi. Ob neustreznem ukrepanju ali celo neukrepanju na odgovornost vseh nas in celotne družbe. Statistika je neizprosna – a za vsako številko stoji zgodba. Za vsako zgodbo – obraz. In za vsakim obrazom – življenje, ki bi ga bilo mogoče rešiti, če bi se odzvali pravočasno. Analiza intimnopartnerskih femicidov v Sloveniji je pokazala, da se v tretjini primerov umor zgodi tam, kjer pred tem ni bilo fizičnega nasilja – bilo pa je psihično, bile so manipulacije, izolacija, nadzor in poniževanja. In na koncu umor, ker smo priložnost za zaščito zamudili. Pomembno je, da vemo: za nasilje ni nikoli opravičila. Vsaka oseba, ki doživlja nasilje, pa mora vedeti, da pomoč obstaja.

V zadnjih desetih letih smo na področju obravnave nasilja nad ženskami gotovo naredili pomembne sistemske korake naprej, od sprememb zakonodaje, do sprejetja Resolucije o nacionalnem programu za preprečevanje nasilja v družini in nad ženskami, do razbijanja stereotipov in mitov ter predsodkov. Veliko dela pa je še pred nami, tudi na področju enakih možnosti, ko govorimo na primer o skrbi za gospodinjstvo ali o razlikah v plačah med ženskami in moškimi na primerljivih delovnih mestih.

Naj bo ta črna obleka zato opomnik – da ljubezen nikoli ne sme nositi barve žalovanja. Naj bo ta obleka opomnik, da moramo nasilju odvzeti prostor, žrtvam vrniti glas, dostojanstvo in nadzor nad lastnim življenjem.

Naj sklenem z mislijo, da vsaka družba svojo odgovornost, s tem pa tudi zrelost, pokaže s tem, kako ščiti najranljivejše in kako obravnava nasilje nad ženskami. Meri se v odločnosti, da prepoznamo nasilje, ga ustrezno obravnavamo in preprečujemo, da se zoperstavimo molku in da ustvarimo okolje, kjer ima ženska, kot vsak član naše skupnosti, pravico do varnosti, dostojanstva in miru – ne le na papirju, temveč v vsakdanjem življenju.

Hvala.